

■ ■ ■ *Önmagáról* ■

*Azon szerencsésebb emberek közé
tartozom, akik nem tudnak írni,
de van mondanivalójuk.*

A TÜKÖR ELŐTT

Tudod Te jól, hogy én is pontosan olyan jól tudom, hogy mi ketten egyazon személy vagyunk. De akkor miért is beszélek hozzád? Hát azért, hogy elbeszélgessek önmagammal, tehát veled.

Most, ahogyan látom, hogy jár a szád, a hangokat pedig sztereóban hallom, kiderül, hogy mégsem vagyunk egyek. Szánk járása ugyan tökéletes szinkronban van a hanggal, de csak magamat hallom, te play backról beszélsz. Következésképpen: ha nincs hangmasinád, feltehetően eszed sincs, és egyszerűen csak utánzol engem. De megtörténhet az is, hogy én utánozlak téged, tehát te vagy a szerencsésebb, engem megelőző teremtmény, értelmes lény. De mégsem így lehet, ugyanis te nem tudsz kilépni a térbe, én meg háromdimenziós térben állok, és átfoghatom magam, téged viszont csupán érinteni tudlak: ujjal, tenyérrel, orral, arccal, és mindig csupán ott, azon a testrészedben, amelyiket látom. Magamat viszont érinthetem az általam láthatatlan testrészekben is, például a hátamon. De hiszen mindezt te is megcsinálhatod magaddal; érintheted magad olyan helyeken, amelyeket egyikünk sem lát. Kérdés, hogy te látod-e mindazt, amit én cselekszem.

Ugyancsak fontos dolog az is, hogy mi történik veled, amikor én továbbállok, ellépek a fényes üveg elől: azonosulsz-e velem, belém szállsz-e, vagy láthatatlanul követsz, és átkozott egyhangúsággal mímelsz. Majmolsz. Ha tudnám, hogy így van, esküszöm, kirakatbábuvá merevednék, hogy elviselhessem jelenlétedet, jelenléteimet.

Mégsem tudhatod te azt, amit én tudok, csupán egymásra kényszerülünk, mímeljük, és ezáltal meg is semmisítjük egymást. Önmagammal való találkozásunkban, vagy önmagunkkal való találkozásomban, beszédemben, az önmagamhoz, önmagunkhoz intézett üzenetben, az üzenet rövidzárlatában a művészetet definiáltam. Vagy önmagamat emeltem a művészet pódiumára?

Irkálgatásom úgy kezdődött, hogy a hagyományos művészetben sok minden nem tetszett, de a konceptualizmus minden tételével sem tudtam megbékélni.

Maga az élet akarok lenni, és nem érdekelnek az angazsáltság olyan formái, amelyek a művészetet és a művészt kiskorúsítják.

1975. október 31.

Én nem határozhatom meg érdeklődésem területét a művészet fejlődését szolgáló tevékenységemben, mert minden irányból érhet meglepetés. Nem passzív öröködsről, lesben állásról van szó; igyekszem éber és nyitott maradni, néha önmagamat is belevinni abba a folyamatba, amely a művészet feltétele, mint ahogy létem az alkotás feltétele.

1971. február 26.

Nem a vallásnak, az életnek élek. Hittel.

1991. január 8., 06.00

Nincs olyan esztétikai minőség meg cél sem, amelyben egy életen át hinni tudnék.

1986

Megoldást kell találni a megoldás megoldására!

Eladom magam a világnak!

1985. augusztus 8.

1989. január 10-től a műteremben dolgozom.

Egy nagy kereket álmodtam, és az tart össze, hogy szét ne essek.

1984. február

Gyerekkoromban valahogy bátrabb voltam. Emlékszem, verejtékezve rohantunk a tarka lepkék után, aztán kegyetlenül letéptük a potrohukat és megettük azt. Valaki kitalálta, hogy méz van benne. Valóban édes volt. Utána fél literszámra ittuk a tiszta, vasízú artézi vizet. Ettük a bagrenát¹, egyedül a szipolytól féltünk. Most fölfordul a gyomrom az édestől.

Csak figyelem a bagrena nyílását: valami történik.

1979. január 1.

Az ember friss nyomain létezését igazolják: itt járt, erre ment...
A lefestett ember mindig halott. A lét nyomon követésében lelhető a művészet. Ha megérinted, megállítod, halott.

Én a létet kívánom nyomon követni. Így találkozok a művészettel.

A művészet a létben létezik. Ezért léptem ki a keretből, a szó legtágabb értelmében.

Vagy fényképet parancsol? Akkor tessék a gép elé állni, vagy szóljon egy hiperrealista festőnek! Én nem készítek halotti maszkot.

Esetleg szórakozni kíván? Akkor keresse fel a cirkuszt, menjen vásárba, vagy álljon ki este egy nagyváros utcájára. Menjen futballmeccsre és jól ordítsa ki magát! Ott mindenki bíró és atyaisten.

Itt komoly játék folyik a művészettel.

1979. július 30.

Én nem ölok a művészetért, hanem életet dúsítok, gazdagítok vele. Ha módomban áll: életet avatok művészetté.

1979. augusztus 2.

A mindenség és a semmi határvonalán lebegő művészet elemzése a magamféle írni nem tudót mindig abba a kezdőkre jellemző hibába ejti, hogy egy-egy művészeti jelenség kapcsán a világ kérdéseinek magyarázatába kezd.

A művészet igencsak lemezteleníti saját létkérdéseit, amikor a természettel kíván azonosulni, a másik végletbe, a fogalmi, metafizikai létbe menekül, mégis prózainak tartjuk, és menekülünk attól, hogy e jelenség társadalmi indítékaira rámutassunk.

¹ akácvirág

Akik ma gyilkosnak nevezik a művészt, az alkotót, elfelejtik, hogy azokat a nagy embereket, akikre ma hivatkoznak, saját korukban ugyanez a vád érte.

A művészet nem egy ország, hanem egy egész kor problémáira reagál. Ezek mindenki problémái Keleten, Nyugaton egyaránt.

1978. július 21.

Engem a művészet érdekel, a művészet lehetőségei, a lehetőségek feltárása. E munkában minden eszköz felhasználható, a kutatás területe pedig határtalan.

1979. február 1.

Sorsát mindenki az alaptermészetében „hordja”. A felszíni „örömök” eléréséhez mindennél fontosabb a „jó” természet. Mindenkiel ügyesen kommunikálni.

Ha szembehelyezkedsz a világgal, robogó vonat elé állsz.

Az éjszaka vért köp(köd)tem. Nem először. Most, amikor ebédelek, a túrós tészta ízébe valamilyen véres tüdőíz keveredik. Undorító érzés, amikor az ember saját gőzölgő húsának a szagát, a vas ízét érzi, mint disznóvágáskor a hentes asztalán.

Biztos a túró rossz íze volt csupán...

1979. december 27.

Én meglévő folyamatokban keresem a művészet megnyilvánulását azért, hogy a folyamat meglévő, konvencionális funkcióján túl kimutatom, felfedezem a folyamat ismeretlen arculatát, lehetőségét, és ezt az aktust a művészet megnyilvánulásának tekintem. E célból teremtek olyan folyamatokat, amelyek konvencionális részekből új egészévé állnak össze. Az eredmény az én művészetem.

ÁLMAIM

János Kodai. Ezt a számomra ismeretlen nevet álmodtam, és a következő számjegyeket: 2, 5, 7.

Ismét számok: 230, 330. (1991. február)

Ismét egy szám: az 57-es. (1992. január 19-én)

Egy gazella ára volt. Angol nyelven beszélő elárusító.

APROPÓ: ÁLOM

Mennyivel csodálatosabb tud lenni olykor egy álom a valóságunknál. Egész nap érezzük hatását, feldob bennünket. Olyan érzést kelt bennünk, mintha előző nap valamilyen sikerélményben részesültünk volna...

Vajon milyen (szép) álmuk lehet azoknak (a lényeknek), kiknek a mi álmaink a valóságuk?

Vagy elmém kalandozása nem egyéb, mint menekülés az aljas, embertelen valóságunkból?

1992. október 23.

Ma küldtük vissza J. fiam katonai behívóját (mozgósítják errefelé az „önkénteseket”) mellécsatolva az igazolást arról, hogy fiam a miskolci magánegyetem rendes hallgatója.

Ugyanezt tettük B. fiam behívójával is néhány hónappal ezelőtt. Ő a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola másodéves hallgatója.

1992. október 23.

Minden igyekezetem ellenére még mindig inkább érzem, mint értem, tudom, hogy mit kell tennem a művészetben. Ez egyik gyöngeségem, de érényem is egyben.

A racionális keretet azért bővíttem, hogy minél közelebb kerüljek azokhoz az irracionális területekhez, amelyek értékeket rejtenek számomra, a művészet számára. A racionális kereten túl már nem segít a matematika; az intuíciónra támaszkodom, s itt kezdődik az, amit nem értek. A bizalmatlanságot mindenképpen leszűkíti az elméleti ismeret, a racionális keret kiszélesítése.

Többször előfordul, hogy egy-egy gondolat kapcsán eszembe jut, hogy már olvastam valahol „felfedezésemről”, de ez sosem zavar, mert csak így, általam felfedezve jutok igazán ismereteim birtokába. Ilyenkor rájövök, hogy előző ismeretem pontatlan vagy felületes volt, bár a fogalmak más-képp értelmezéséből sokszor új eredmény születik.

Én nem akarom megerőszakolni a véletlent, csupán mellészegülök. Valójában nem is lehet tudni bizonyossággal, kettőnk közül ki kit követ.

1992. április 25.

Nem érdekelnek a művésztelepek meg a keretükben szervezett tárlatok sem, mert nem a művészetet szolgálják. Naiv dolog azt hinni, hogy a művésztelepek átszervezésével megoldjuk a művészet problémáját. Soha!

Egyetlen „hasznom” volt a művésztelepi életből: megismerkedtem az emberekkel (alkotókkal) és néhány buta szervezővel, akiknek azért annyi eszük van, hogy pozíciójukat saját affirmálódásukra használják fel. De ez lényegtelen.

1975. december 1.

AZ ANGAZSÁLTSAGRÓL

A művész társadalmi angazsáltóságát én abban látom, ha a művész odaadóan dolgozik a művészet területén. Tehát alkot. Az élet illusztrálása azonban még nem alkotás.

1975. december 1.

A hagyományos képzőművészetbeli gyakorlati ismereteimet, tudásomat, képességeimet jelenleg csak a temetőkben érvényesítem a szó szoros értelmében. Itt keresem meg a túlzott igények kielégítésére szükséges pénzt. Így a művészethez tiszta kézzel, lélekkel nyúlhatok. Az elhunytak arcképét vésem márványba. Unalmas munka, mert a cél a hasonlatosság visszaadása. A munka kreatív része a formák összekötése az arcon. Érdekes, hogy a legtöbben a kemény, kirajzolt, anyagszerűtlen formákat keresik.

Ha a többi munkára gondolok – amilyenek például a házépítés körüli munkák -, akkor a fenti, a formákkal való játék kellemes (de főleg hasznos) időtöltés.

Úgy látszik, hogy a képzőművészet kiköltözik a temetőkbe. A képzőművészet alatt a festészet, a szobrászat, a rajz, a grafika értendő.

1978. július 19., 11.30

